

V I Lenin

Kapitalism och kvinnoarbete

Det nutida kapitalistiska samhället döljer inom sig en mängd fall av armod och förtryck som inte är direkt iögonenfallande. Småborgares, hantverkares, arbetares, tjänstemäns och lägre ämbetsmäns splittrade familjer lever i outsägligt elände och får med nöd och näppe det hela att gå ihop, när tiderna är som bäst. Miljoner och åter miljoner kvinnor i sådana familjer lever (eller rättare sagt plågar sig fram) som "hemslavinnor", som försöker föda och kläda familjen på småslantar, till priset av dagliga förtvivlade ansträngningar och genom att "spara in" på allt – utom på det egna arbetet.

Det är bland dessa kvinnor som kapitalet helst skaffar sig hemarbeterskor, vilka är beredda att för en fruktansvärt låg lön "tjäna litet extra" till en bit bröd åt sig och familjen. Det är bland dessa kvinnor som kapitalister i alla länder (liksom forntidens slavägare och medeltidens feodalherrar) skaffar sig hur många frillor som helst till det mest "överkomliga" pris. Och ingen "moralisk upprördhet" (som i 99 fall av 100 är hycklad) över prostitutionen förmår uträta något mot denna handel med kvinnans kropp: så länge löneslaveriet existerar kommer oundvikligen även prostitutionen att bestå. Alla förtryckta och utsugna klasser i människosamhällets historia har alltid varit tvingade (och just häri ligger deras utsugning) att till förtryckarna lämna ifrån sig, för det första, obetalt arbete och, för det andra, sina kvinnor som frillor åt "herrarna",

Slaveriet, feodalismen och kapitalismen är i detta avseende likadana. Vad som förändras är endast utsugningens form; utsugningen består.

I Paris, "världens huvudstad", civilisationens centrum har en *utställning* av "utsugna hemarbeterskors" alster nu öppnats.

På varje utställt föremål återfinns en liten lapp, som visar hur mycket hemarbeterskan *får* för att tillverka det och hur mycket hon därvid kan förtjäna per dag och per timme.

Och vad finner vi? Mer än 1,25 franc, dvs 50 kopek, *kan inte* en hemarbeterska förtjäna *på någon enda vara*. Och det överväldigande flertalet arbeten ger en omåttligt mycket lägre förtjänst. Ta t ex lampskärmar. För dem betalas 4 kopek dussinet. Eller papperspåsar, 15 kopek per 1 000, timförtjänst sex kopek. Här är små leksaker med band etc – 2,5 kopek i timmen. Här konstblommor – *två - tre* kopek per timme. Och här dam- och herrunderkläder – från *två* till sex kopek i timmen. Och så vidare i all oändlighet.

Även våra arbetarsamfund och fackföreningar borde organisera en sådan "utställning". Den kommer inte att ge de kolossala profiter som bourgeoisins utställningar tar hem. En utställning av proletärkvinnornas nöd och armod kommer att göra nytta på annat sätt: den kommer att hjälpa lönarbetarna och lön-slavinnorna att förstå sin situation, se tillbaka på sitt "liv" och fundera över förutsättningarna för befrielse från det eviga förtryck som nöden, armodet, prostitutionen och alla skymfer mot de medellösa utgör.

Skrivet den 27 april (10 maj) 1913

Tryckt den 5 maj 1913 i nr 102 av tidningen *Pravda*

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 23, s 136-137